

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.7.2026.MK

Pan
Marcin Pięt
Wójt Gminy Dzierżoniów

ul. Piastowska 1
58 – 200 Dzierżoniów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 03 kwietnia 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana:	Urząd Gminy Dzierżoniów
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Marcin Pięt – Wójt, w okresie od dnia 1 lutego 2025 r. do dnia 26 lutego 2026 r. (akta kontroli str. 1)
Zakres kontroli:	Realizacja zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zgodność zatrudniania asystenta rodziny z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 lutego 2025 r. do dnia 26 lutego 2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn.zm.) ¹ Plan kontroli na I półrocze 2026 roku Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 grudnia 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	Od 26 lutego 2026 r. do 6 marca 2026 r.
Kontrolerzy:	1. Martyna Kwiecińska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 68 z dnia 3 lutego 2026 r. sygn. PS-NKWR.0030.68.2026.MK 2. Piotr Szafarowicz, główny specjalista, upoważnienie nr 69 z dnia 3 lutego 2026 r. sygn. PS-NKWR.0030.69.2026.MK (akta kontroli str. 7-8)

¹ zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, które wywołały skutki w zakresie działalności kontrolowanej jednostki.

III. Ustalenia kontroli:

Zadania Gminy Dzierżoniów w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zgodności zatrudniania asystenta rodziny z wymogami kwalifikacyjnymi realizował w okresie objętym kontrolą Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów². OPS wykonywał zadania z powyższego zakresu na podstawie § 7 ust. 2 pkt 8 Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów, stanowiącego załącznik do uchwały Rady Gminy Dzierżoniów nr XII/91/15 z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu oraz § 14 Regulaminu organizacyjnego OPS w Dzierżoniowie wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Dzierżoniów nr 531/25/23 z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie nadania ww. regulaminu.

(akta kontroli str. 3, 59)

1. Stosownie do art. 176 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny³. W Gminie Dzierżoniów⁴ w badanym okresie obowiązywał 3 – letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dzierżoniów na lata 2026-2028, przyjęty uchwałą Rady Gminy Dzierżoniów Nr XXVI/133/26 z dnia 29 stycznia 2026 r. Jednocześnie stwierdzono, że Gmina nie opracowała i nie uchwaliła Programu na lata poprzednie tj. 2023 - 2025, co stanowi nieprawidłowość w rozumieniu art. 176 pkt 1 ustawy. Powyższe oznaczało brak ciągłości realizacji Programu i zawartych w nim zadań w obszarze wspierania rodziny. Obowiązujący Program składał się z 10 części: Wprowadzenie, Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej, Czas realizacji Programu, Odbiorcy Programu, Cele główne oraz szczegółowe, Przewidywane efekty realizacji Programu, Realizatorów Programu, Zadania w zakresie wspierania rodziny, Źródła finansowania Programu oraz Monitoring i ewaluację. Odbiorcami Programu były rodziny z terenu Gminy Dzierżoniów, przeżywające

² zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „OPS” lub „Ośrodkiem”;

³ zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „Programem”.

⁴ zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „Gminą”;

trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzieci i młodzież oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej wykazała, iż rodziny dysfunkcyjne zmagają się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na skutek bezrobocia, niepełnosprawności, ubóstwa oraz ciężkiej lub długotrwałej choroby. Celem głównym Programu była pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie gminy Dzierżoniów w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. W Programie określono również cele szczegółowe, które zostały sformułowane w sposób ogólny, opisowy i nie odnosiły się bezpośrednio do konkretnych działań, form wsparcia, ani narzędzi realizacyjnych. W związku z powyższym w przypadku opracowywania kolejnego programu na kolejne lata należy zwrócić uwagę na precyzyjne określanie celów szczegółowych programu oraz wskazanie konkretnych narzędzi i działań, służących realizacji wyznaczonego celu głównego. Ponadto stwierdzono, że w obowiązującym programie nie uwzględniono działań związanych z organizowaniem i funkcjonowaniem placówek wsparcia dziennego, co wskazywało na brak odniesienia do tej formy wsparcia w planowanych działaniach gminy. Na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy wójt Gminy Dzierżoniów został zobowiązany do składania Radzie Gminy Dzierżoniów do 31 marca każdego roku sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Kierownik Ośrodka dołączył do akt kontroli dokumentację z dnia 31 marca 2025 r. potwierdzającą przedłożenie rzeczonoego sprawozdania wraz ze wskazaniem potrzeb związanych z realizacją zadań. Podkreślenia wymaga, iż składanie przedmiotowego sprawozdania bez odniesienia do realizowanego gminnego programu wspierania rodziny budzi wątpliwość dotyczącą rzetelności treści zawartych w przedłożonym dokumencie. W świetle powyższego należy w przyszłości wykazać dbałość w tym zakresie.

W związku z powyższym należy przy opracowywaniu kolejnych Programów rzetelnie i precyzyjnie określać formy wsparcia przewidziane do realizacji na poziomie gminy, tak aby Program w sposób jednoznaczny i kompleksowy odzwierciedlał zakres planowanych działań oraz umożliwiał ocenę stopnia jego realizacji.

(akta kontroli str. 13, 24-44)

3. Zgodnie z art. 176 pkt 3 ustawy, do zadań własnych gminy należy tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny,

dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warunków do działania rodzin wspierających oraz miejsc dla dzieci w placówkach wsparcia dziennego.

a) W toku kontroli w zakresie realizacji pracy z rodziną oraz prowadzenia dokumentacji przez asystenta rodziny ustalono, że w okresie objętym kontrolą w OPS zatrudniona była jedna osoba na stanowisku asystenta rodziny. Na dzień kontroli asystent rodziny prowadził pracę z 8 rodzinami, natomiast w całym okresie objętym kontrolą współpracę zakończono z 3 rodzinami. Ustalono, że łączna liczba rodzin objętych wsparciem w żadnym momencie nie przekroczyła ustawowego limitu 15 rodzin. Na podstawie losowo wybranej dokumentacji obejmującej pracę asystenta z rodzinami dokonano oceny prawidłowości realizowanych działań w oparciu o art. 11 ust. 1-4 ustawy. Stwierdzono, iż w przypadku wystąpienia trudności w rodzinie pracownik socjalny przeprowadzał wywiad środowiskowy oraz dokonał analizy sytuacji rodziny i występował do kierownika ośrodka z wnioskiem o przydzielenie asystenta rodziny. Po przydzieleniu asystenta uzyskiwano ponownie w odrębnym dokumencie zgodę rodziny na współpracę zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy. Asystent rodzinny na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego opracowywał plan pracy z rodziną sporządzany na okres półroczny. Plan ten zawierał ocenę funkcjonowania rodziny oraz działania podejmowane w obszarach środowiska rodzinnego, zdrowia, aktywizacji społecznej oraz poprawy warunków materialno-bytowych. W toku analizy dokumentacji ustalono, że plany pracy z rodziną w większości przypadków nie zawierały określonych terminów realizacji poszczególnych działań ani przewidywanych efektów, co stanowi nieprawidłowość. Ponadto stwierdzono, iż wszystkie plany pracy z rodziną z grupy kontrolnej nie były opracowywane i realizowane w konsultacji z pracownikiem socjalnym w myśl art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy, co stanowi nieprawidłowość. W toku analizy dokumentacji z grupy kontrolnej stwierdzono, że w dwóch przypadkach, w których dzieci były umieszczone w pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną nie był skoordynowany z planem pomocy dziecku, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy, co również stanowi nieprawidłowość. W przedstawionej dokumentacji brak było odniesienia do współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz powiązania działań podejmowanych wobec rodziny z planem pomocy dziecku. Po zakończeniu okresu obowiązywania planu pracy asystent rodziny sporządzał okresową ocenę sytuacji rodziny wraz z informacją dotyczącą zmian w sytuacji rodziny, ocenę aktualnego funkcjonowania, oraz wnioski do dalszej pracy. W ramach prowadzonej dokumentacji asystent rodziny prowadził również dziennik wizyt, w którym odnotowano datę, miejsce wizyty oraz uwagi z przebiegu pracy z rodziną. Dokument ten nie był podpisywany przez asystenta rodziny, co należy wyeliminować z bieżącej praktyki. Podczas

analizy akt z grupy kontrolnej stwierdzono, że w przypadku jednej z rodzin, z którą zakończono współpracę sporządzono końcową ocenę pracy asystenta z rodziną. Monitoring po zakończeniu współpracy w tym przypadku nie był prowadzony w rodzinie, z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

(akta kontroli str. 46-50)

b) Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy, praca z rodziną prowadzona jest w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi". Z informacji przekazanych przez kierownika Ośrodka, w tym ankiety dotyczącej działalności jednostki wynika, że pracownicy socjalni i asystent rodziny w ramach swoich kompetencji udzielali poradnictwa specjalistycznego oraz informowali osoby o miejscach, gdzie mogły uzyskać pomoc. Poradnictwo rodzinne obejmowało m.in. problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, profilaktykę uzależnień, rozwiązywanie konfliktów, pokonywanie kryzysów, budowanie relacji w rodzinie. Na podstawie informacji w ankiecie, rodziny z terenu gminy Dzierżoniów przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w ramach współpracy mogły korzystać z konsultacji i poradnictwa w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, a także na poziomie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gdzie udzielano pomocy psychologicznej, prawnej i terapii uzależnień. Udzielano informacji o miejscach, gdzie osoby zainteresowane mogły znaleźć pomoc terapeutyczną i psychologiczną. Poradnictwo specjalistyczne dla uczniów i rodzin zapewniała Szkoła Podstawowa w Tuszynie i Zespoły Szkolno-Przedszkolne w Ostroszowicach, Mościsku i Piławie Dolnej. Ponadto ustalono, że Ośrodek nie zatrudniał specjalistów świadczących poradnictwo specjalistyczne, takich jak psycholog, czy terapeuta, a realizacja wsparcia w tym zakresie opierała się głównie na działaniach pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny, a także na kierowaniu osób do innych instytucji i podmiotów zewnętrznych. Jednocześnie w trakcie czynności kontrolnych nie okazano dokumentacji potwierdzającej prowadzenie ewidencji udzielanego poradnictwa specjalistycznego oraz konsultacji, w tym, w szczególności rejestru osób, które skorzystały z tej formy wsparcia oraz informacji dotyczących kierowania tych osób do specjalistów i innych instytucji świadczących pomoc w tym zakresie. Powyższe stanowi uchybienie polegające na braku właściwego

ewidencjonowania udzielanego wsparcia oraz ograniczonym zakresie organizacji poradnictwa specjalistycznego na poziomie gminy.

Kolejno w zakresie zapewniania wsparcia rodzinom poprzez prowadzenie terapii i mediacji ustalono, że na terenie gminy Dzierżoniów nie prowadzono terapii ani mediacji. Na podstawie wyjaśnień kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej zawartych w ankiecie wynikało, iż brak było zgłoszeń w tym zakresie. Ustalono, że w przypadku potrzeby skorzystania z mediacji osoby były kierowane do Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie, natomiast rodziny wymagające wsparcia w formie terapii kierowano do Ośrodka Interwencji Kryzysowej, gdzie w ramach tej instytucji dostępne były m.in. konsultacje interwencyjne, poradnictwo psychologiczne, terapia indywidualna, diagnoza problemów, poradnictwo zawodowe oraz prawne. W toku czynności kontrolnych nie okazano dokumentacji potwierdzającej prowadzenie ewidencji osób kierowanych do wskazanych instytucji, co stanowi uchybienie. W związku z powyższym zasadnym jest wprowadzenie rejestru kierowania osób do innych jednostek udzielających wsparcia w formie terapii i mediacji.

W zakresie zapewnienia usług opiekuńczych oraz specjalistycznych dla rodzin z dziećmi ustalono, że w okresie objętym kontrolą OPS nie przyznawał świadczeń na tę formę wsparcia. Z wyjaśnień uzyskanych w trakcie kontroli wynikało, że żadna rodzina z terenu gminy nie wystąpiła z wnioskiem o przyznanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług dla rodzin z dziećmi. Z uwagi na powyższe wskazuje się na zasadność rozwijania usług w obszarach, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2-4 ustawy, tj. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny.

W ramach zapewnienia pomocy prawnej na terenie gminy funkcjonował punkt nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, który zlokalizowany był w siedzibie Urzędu Gminy i był dostępny w poniedziałki w godzinach od 12:00 do 16:00. Ustalono, że punkt prowadzony był przez Starostwo Powiatowe w ramach realizacji zadania o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim i edukacji prawnej.

W obszarze dotyczącym zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez organizowanie spotkań tzw. „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych”, ustalono, że w okresie objętym kontrolą gmina nie organizowała tego typu pomocy, co stanowi nieprawidłowość w rozumieniu art. 10 ust. 3 pkt 5 ustawy. Z wyjaśnień przekazanych przez kierownika Ośrodka w ankiecie wynika, że brak realizacji tej formy wsparcia wynikał z braku zgłoszeń oraz zainteresowania ze strony

rodzin. Jednocześnie ustalono, że gmina nie podejmowała działań mających na celu rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie organizacji grup wsparcia lub grup samopomocowych w szczególności nie prowadzono diagnozy ani analizy zapotrzebowania w tym obszarze.

(akta kontroli str. 14-16)

c) W myśl art. 176 pkt 3 lit. b oraz pkt 4 lit. c ustawy, do zadań własnych gminy należy organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz finansowania kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy ponoszonych przez rodziny wspierające. W badanym okresie na terenie gminy Dzierżoniów nie funkcjonowały rodziny wspierające, jak również nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie ze strony rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ankiecie z działalności OPS wskazano, że informacja o poszukiwaniu osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny wspierającej dostępna była na tablicy w siedzibie Ośrodka. Ponadto, ulotki informacyjne pod hasłem „Zostań rodziną wspierającą” zostały przekazane rodzinom oraz osobom z najbliższego otoczenia dzieci

z rodzin objętych asystą. Pracownicy Ośrodka w trakcie pracy z rodzinami przeprowadzali rozmowy promujące rolę osób pełniących zadanie rodzin wspierających. W związku z powyższym, Gmina nie ponosiła kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające. W ocenie organu kontroli działania mające na celu poszukiwanie osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny wspierającej były niewystarczające oraz miały ograniczony, jednorodny charakter. Wskazuje się na konieczność zintensyfikowania działań zmierzających do pozyskania kandydatów na rodziny wspierające, w tym poprzez zastosowanie zróżnicowanych i aktywnych form promocji oraz działań informacyjnych.

(akta kontroli str. 16-17,45)

d) W myśl art. 176 pkt 3 lit. c ustawy, do zadań własnych gminy należy prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Na terenie gminy Dzierżoniów nie funkcjonowała placówka wsparcia dziennego, a także Gmina nie zleciła realizacji zadania prowadzenia placówki wsparcia dziennego (na podstawie art. 190 ustawy) oraz wójt nie wydał zezwolenia podmiotowi w tym zakresie. Brak placówki wsparcia dziennego, stanowi nieprawidłowość. W ankiecie z realizacji zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, kierownik wskazał, że brak tego typu jednostki wynika z małego zainteresowania taką formą wsparcia, małej ilości rodzin objętych asystą, utrudnień komunikacyjnych oraz ograniczonych możliwości finansowych Gminy. Wskazano, że dzieci mają zapewnione wsparcie w nauce, czas wolny,

koła zainteresowań oraz rekreację i zabawę w placówkach oświatowych i bibliotekach publicznych na terenie gminy Dzierżoniów. Powyższe wyjaśnienia nie stanowią uzasadnienia stwierdzonej nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 14)

4. W zakresie realizacji obowiązku wynikającego z art. 176 pkt 5 ustawy, Gmina Dzierżoniów współfinansowała pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka i placówce opiekuńczo – wychowawczej. W okresie objętym kontrolą Gmina ponosiła koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej na podstawie not obciążeniowych wystawianych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie. Na dzień kontroli finansowaniem objęto łącznie 13 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu dzierżoniowskiego, jak i poza nim, w tym: 8 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 4 w rodzinach zastępczych zawodowych, 1 dziecko przebywające w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

(akta kontroli str. 21, 56-57)

5. Wypełniając obowiązek określony w art. 176 pkt 6 ustawy dotyczący sporządzania oraz przekazywania Wojewodzie Dolnośląskiemu sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, Gmina Dzierżoniów przekazała w badanym okresie, dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, tj. w terminie 30 lipca 2025 r. za I półrocze 2025 r. oraz w terminie 30 stycznia 2026 r. za II półrocze 2025 r., za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej.

6. W świetle art. 176 pkt 7 ustawy, jednym z zadań własnych gminy jest prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W toku kontroli ustalono, że w analizowanym okresie do Ośrodka wpłynęły dwie pisemne informacje dotyczące nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin z dziećmi. W odniesieniu do tych przypadków prowadzono działania polegające na monitoringu sytuacji rodzin, realizowane w szczególności poprzez wizyty w środowisku rodzinnym, rozmowy z sąsiadami, pozyskiwanie informacji od sołtysów oraz kontakty z placówkami oświatowymi. Ponadto w badanym okresie odnotowano dziewięć przypadków, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy

domowej⁵. W tych sprawach podejmowano działania i monitoring w ramach procedury, niezależnie od czynności prowadzonych w pozostałych dwóch przypadkach.

W pierwszej sprawie źródłem informacji było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, które zwróciło się do OPS z wnioskiem o rozeznanie sytuacji rodziny. Pracownik socjalny niezwłocznie podjął czynności w środowisku rodziny, przeprowadzając wywiad środowiskowy, w wyniku którego nie stwierdzono występowania niepokojących zdarzeń w rodzinie. W toku prowadzonych działań zaproponowano objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny oraz zasięgnięto opinii placówki oświatowej w zakresie funkcjonowania dzieci, która nie budziła zastrzeżeń. Wszystkie podejmowane czynności były dokumentowane w formie adnotacji urzędowych. Prowadzony regularny monitoring sytuacji rodziny potwierdził brak zagrożeń dla dobra małoletnich, wobec czego odstąpiono od dalszej ingerencji. W drugim przypadku zgłoszenia dokonała placówka oświatowa, która przekazała do Ośrodka niepokojącą informację dotyczącą sytuacji rodziny. Pracownik socjalny również przeprowadził wywiad środowiskowy, ustalając aktualną sytuację rodziny oraz możliwe formy wsparcia, a podejmowane czynności dokumentowano na podstawie notatek służbowych. Rodzina była objęta regularnym monitoringiem, który w toku prowadzonych działań nie wykazał występowania zagrożeń ani niepokojących zjawisk w środowisku rodzinnym, w związku z czym monitoring został zakończony.

Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, że w OPS nie prowadzono żadnej dokumentacji dotyczącej rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W związku z powyższym organ kontroli wskazuje zasadność wprowadzenia np. rejestru zgłoszeń rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co umożliwi określenie skali zjawiska oraz terminowości działań.

(akta kontroli str. 21-23, 59-60)

7. W OPS w badanym okresie zatrudniona była jedna osoba na stanowisku asystenta rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracownik miał wymagane kwalifikacje zawodowe (ukończone studia wyższe na kierunku pedagogika) oraz posiadał w aktach osobowych dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2-5 ustawy. Zgodnie z art. 17 ust. 3 i 4 ustawy, ustalono, że praca asystenta rodziny nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego oraz asystent nie prowadził postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

(akta kontroli str. 58)

⁵ (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673);

8. W obszarze dotyczącym realizacji obowiązków wynikających z art. 176 pkt 2 oraz pkt 4 lit. b ustawy, ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, asystent rodziny uczestniczył w szkoleniach mających na celu podnoszenie kompetencji zawodowych, w tym:

- szkolenie z zakresu bezpieczeństwa osobistego, samoobrony i pierwszej pomocy przedmedycznej – 28.05.-18.06.2025 r.;
- szkolenie „Co nowego w asystenturze rodziny w 2026 roku” – 16.01.2026 r.;
- szkolenie „Obowiązki i dokumentacja pracy asystenta rodziny w 2025 roku” – 23.01.2026 r.

Ustalono, że szkolenie dotyczące obowiązków, dokumentacji i pracy asystenta rodziny zostało sfinansowane ze środków Gminy, przeznaczonych na ten cel. Pozostałe szkolenia, w których uczestniczył asystent rodziny były nieodpłatne. W przypadku konieczności korzystania ze szkoleń odpłatnych, Gmina zapewniała środki na ten cel.

(akta kontroli str. 19-20)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym Urzędu Gminy Dzierżoniów stwierdzono nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych w badanych obszarach:

1. Brak gminnego programu wspierania rodziny na lata 2023-2025.
2. Gmina Dzierżoniów nie prowadziła placówek wsparcia dziennego, nie zlecała prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz nie wydała zezwolenia podmiotowi na prowadzenie placówki wsparcia dziennego, i tym samym, nie zapewniała w nich miejsc dla dzieci;
3. Brak terminów realizacji działań i przewidywanych efektów pracy w planach pracy z rodziną;
4. Opracowywanie planów pracy z rodziną bez konsultacji z pracownikiem socjalnym;
5. W dwóch przypadkach plany pracy z rodziną nie były opracowane we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i skoordynowane z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
6. Brak grup wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 1/2026. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej

realizowanych zadań, dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe asystenta rodziny oraz oświadczeń i wyjaśnień złożonych przez kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów wskazanego przez wójta Gminy Dzierżoniów do reprezentowania Gminy w zakresie niniejszego postępowania.

Powyższe wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano wójtowi kontrolowanej jednostki, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1) Zapewniać ciągłość opracowywania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Podstawa prawna: art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Termin realizacji: na bieżąco

2) Prowadzić placówki wsparcia dziennego oraz zapewnić w nich miejsca dla dzieci.

Podstawa prawna: art. 176 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Termin realizacji: niezwłocznie.

3) Sporządzać plan pracy z rodziną z uwzględnieniem terminów realizacji działań oraz przewidywanych efektów.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Termin realizacji: na bieżąco.

4) Opracowywać i realizować plany pracy z rodziną w konsultacji z pracownikiem socjalnym.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Termin realizacji: na bieżąco.

5) Opracowywać z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej plan pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Termin realizacji: na bieżąco.

6) Organizować dla rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych grupy wsparcia mające na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Podstawa prawna: art. 10 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst. jedn.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn.zm.). Proszę w terminie do dnia **15 maja 2026 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Martyna Kwiecicka

(członek zespołu inspektorów)

GŁÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Olejnicz

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

(kierownik jednostki kontrolującej)

KIEROWNIK
Oddziału Nadzoru i Kontroli
Wspierania Rodziny

Grzegorz Kownacki

